

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.073/2022/10

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke
Dr. Hajas Barnabás előadó bíró
Dr. Dobó Viola bíró
Dr. Kiss Árpád Lajos bíró
Dr. Patyi András bíró

A felperes: Település Város Önkormányzata
(cím1

A felperes képviselője: Dr. Mátrai Mihály József ügyvéd
(cím2

Az alperes: Pest Megyei Kormányhivatal
(cím3.)

Az alperes képviselője: Dr. Majer Zsuzsanna kamarai jogtanácsos

Az I. rendű alperesi érdekelt: egyéb érdekelt1
cím4.

A II. rendű alperesi érdekelt: dr. Molnár Csaba Imréné
cím4.

A III. rendű alperesi érdekelt: egyéb érdekelt2
cím5

A IV. rendű alperesi érdekelt: egyéb érdekelt3
cím5

Az V. rendű alperesi érdekelt: egyéb érdekelt4
cím4.

A per tárgya: kisajátítási ügyben hozott PE/047/00139-14/2020. számú közigazgatási határozat, mint közigazgatási cselekmény jogszerűségének vizsgálata

A felülvizsgálati kérelem benyújtó fél: alperes (21. sorszám alatt)

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:a Budapest Környéki Törvényszék
101.K.702.846/2020/17. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 101.K.702.846/2020/17. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 63.500,- (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. rendű, II. rendű, III. rendű alperesi érdekelt tulajdonában áll a Település belterület helyrajzi szám1 hrsz-ú kivett út megnevezésű 293 m² területű ingatlan.

[2] A felperes az alperestől a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 2. § e) pontja, 4. § (1) bekezdésének d) pontjának da) alpontja alapján helyi közút építése, közlekedési infrastruktúra fejlesztése közérdekű céljából kérte a perbeli ingatlan kisajátítását. Kérelme szerint a kisajátítás célja a Település Város Önkormányzata Település Város Helyi építési Szabályzatáról szóló 31/2015. (IX. 3.) számú önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: HÉSZ) kiszabályozott egyéb1 utca egy részének, mint közforgalmú útnak a kialakítása és közművesítése. A Kstv. 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján a közérdekű cél megvalósításával kapcsolatban azt is előadta, hogy az útépítés és a közművesítés kizárólag az ingatlan tulajdonjogának a megszerzése esetén lehetséges, mert a egyéb1 utca egy részének kialakításával és közművesítésével kapcsolatban, valamint az érintett ingatlanok építésjogi állapotának rendezéséhez szükséges feltételek érdekében a felperes szerződést kötött a Település egyéb1 Utca Polgári Jogi Társasággal (a továbbiakban: Polgári Jogi Társaság), amelybe a kisajátítani kért ingatlan tulajdonosai nem léptek be.

[3] A felperes kérelme szerint a Kstv. 3. § (1) bekezdés c) pontja alapján közérdekű cél kizárólag az adott ingatlanon valósul meg, mert a szabályozási terven a egyéb1 utca a Település helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlan teljes területét magába foglalja. Előadta,

hogy a perbeli ingatlan a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kktv.) 29. § (9) bekezdése értelmében közforgalom számára nyitott magánútnak minősül, így célja is az, hogy azon közforgalom bonyolódjon. Előadta, hogy az ingatlan forgalmi értéke az aszfalt burkolatú út és a közművesítés kiépítését követően megnövekedne, a környező ingatlanok eladhatóságát növelné, az ingatlan használati célja pedig lényegében nem változna.

[4] Az alperes 2020. július 16. napján kelt, PE/047/00139-14/2020. számú határozatával elutasította a felperes kisajátítás iránti kérelmét. Megállapította, hogy a kisajátítás eredményeként nem a teljes telektömböt átfogó utca kerülne létrehozásra, hanem egy zsákutca jönne létre. Az EBH.2011.2441. (Kfv.IV.38.128/2010/7.) számú bírósági határozat felhívása után megállapította, hogy a közérdekű cél HÉSZ-ben történő feltüntetése és a Kstv-ben meghatározott közérdekű cél egybeesése még nem elegendő a tulajdonjog elvonásához, amennyiben a tevékenység nem valósít meg ténylegesen közérdeket. Álláspontja szerint, a telektömbben lévő ingatlanok megközelítéséhez nem szükséges a kisajátítással érintett ingatlan kisajátítása, a kérelmező felperes nem jelölt meg olyan közérdekű célt, amely arányban állna a kisajátítással bekövetkező tulajdonosi érdekek sérelmével. A Kstv. 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján nem állapítható meg, hogy a kisajátítással biztosított tevékenység közösségi előnyei a tulajdon elvonásával okozott kárt jelentősen meghaladják, illetve a Kstv. 3. § (1) bekezdés c) pontja alapján nem állapítható meg az sem, hogy a közérdekű cél megvalósulására kizárólag az adott ingatlanon kerülhet sor, mivel a telektömb ingatlanjai a környező utcákról akadálytalanul megközelíthetőek.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] Keresetlevelében a felperes elsődlegesen a határozat megváltoztatását kérte, úgy hogy a perbeli ingatlan teljes 293 m2 területének felperes javára 1.000.000,- Ft azonnali és feltétlen kártalanítás mellett történő kisajátítása szükséges. Másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[6] Kifejtette, hogy az alperes az általa előadott érveket, tényelőadásokat nem értékelte, azok elvetését nem támasztotta alá, tény- és iratellenes megállapításokat tett. Sérelmezte, hogy az alperes az I. rendű alperesi érdekelttől átvett indokokra vonatkozóan bizonyítást nem folytatott le. Kifejtette azt, hogy az a tény, hogy jelenleg zsákutca kerül kialakításra a közérdekűséget nem érinti. A kisajátítás az egész település fejlődését, a helyi közösséget és nem csak a egyéb1 utcában lakók érdekét szolgálja, szabályozását a HÉSZ tartalmazza, az úthálózat fejlesztésével, közművesítésével érhető el a településfejlesztés, amely közérdek. Azt is kifejtette, hogy a egyéb1 utca kialakítandó része merőleges a közútként nyilvántartott, a közforgalom számára nyitott, gyalogosan és kerékpárral járható egyéb2ra, ezért az út megnyitásával azon keresztül a teljes telektömb megkerülése nélkül biztosított lenne bárki számára a egyéb3 és a egyéb4 utca felé a forgalom, az ingatlanok megközelítése, tehát az nem csak a környező ingatlanok jelenlegi és leendő tulajdonosai és lakói érdekét szolgálná. A felperes vitatta az alperes megállapítást, miszerint „a szabályozási tervlapból leolvasható, hogy a telektömb ingatlanjai a környező utcákról akadálytalanul megközelíthetőek”, mert több ingatlan sem rendelkezik közvetlen kapcsolattal.

[7] Az alperes védiratában a felperes keresetének az elutasítását kérte. Előadta, hogy a bizonyítási eljárás lefolytatására vonatkozó kötelezettségének eleget tett és a felperes keresete nem tartalmaz olyan érdemi új információt, amelyet a döntése meghozatalánál nem vett volna figyelembe.

[8] Az I. és II. rendű alperesi érdekelt fenntartotta a közigazgatási eljárásban tett nyilatkozatában foglaltakat és kifejtette, hogy ha a bíróság a kisajátítás jogalapját megállapítja, az ingatlan forgalmi értékét szakvélemény alapján 19.000.000,- forintban jelölte meg. Vitatta a megelőző eljárásban eljáró szakértő által megtartott helyszíni szemle szabályszerűségét. Álláspontja szerint vizsgálni kell, hogy ingatlanuk forgalmi értéke csökken-e, az évekig eltartó építkezések, és tehergépkocsi forgalom miatt, és arra is hivatkozott, hogy az ingatlanon gondozott gyümölcsfák vannak, mandula, őszibarack, bodza, melyek kivágása kárt okoz.

[9] A III.-V. rendű érdekelt a közigazgatási perben nem tett nyilatkozatot.

Az elsőfokú felülvizsgálni kért jogerős határozat

[10] Az elsőfokú bíróság az alperes PE/047/00139-14/2020. számú határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására, továbbá a felperes perköltségének viselésére kötelezte.

[11] Az elsőfokú bíróság szerint alperes helytállóan mutatott rá arra, hogy a Ktv. 2. §-ában meghatározott közérdekű cél fennállása esetén is igazolni kell annak közérdekűségét, azonban az eljárás során tett nyilatkozatok, csatolt okiratok alapján az alperes a felperes kérelmének közérdekűségére vonatkozóan téves következtetésre jutott.

[12] A jogerős ítélet szerint a perbeli ingatlan, az ingatlan-nyilvántartás szerint, kivett út, a HÉSZ mellékletét képező Szabályozási Tervlapon szerepel a egyéb1 utca meghosszabbításaként. Az út a Szabályozási Tervlap szerint az egész telektömb hosszában kiszabályozásra került.

[13] Az elsőfokú bíróság felhívta a Kúria Kfv.VI. 37.661/2016/5. számú ítéletét, amely szerint a település és területfejlesztés, mint közérdekű cél vonatkozásában, ha a kisajátítás célját az önkormányzat képviselő testületének a rendeletével jóváhagyott helyi építési szabályzat, mint jogszabály határozza meg, akkor a jogszabály kisajátítás célja tekintetében a feleket köti. Felhívta a Kúria Kfv.VI.37.025/2018/13. számú ítéletét is, amely szerint a kisajátítás esetén az ingatlan kisajátításkori forgalmi értékét kell meghatározni, azaz azt kell megvizsgálni, hogy a kisajátítás időpontjában milyen adottságokkal, milyen tulajdonságokkal rendelkezik az érintett ingatlan, milyen az övezeti besorolása, művelési ága, miként hasznosítják ténylegesen.

[14] A perbeli ügyben a kisajátítási cél szerepelt a HÉSZ-ben is, amelynek megvalósítása érdekében történt kisajátítás közérdekűnek minősült. A felperes kisajátítási kérelme alapján már az 1990-ben jóváhagyott HÉSZ-ben és Szabályozási Tervben kiszabályozott – és az ingatlan-nyilvántartásban ekként nyilvántartott – utat alakítanak ki.

[15] A jogerős ítélet szerint a felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az alperes döntésének meghozatala során nem vette figyelembe, hogy az úthálózat fejlesztése nem csak az ottlakók közlekedését szolgálja, hanem a helyben lakók közlekedését is megkönnyíti, ha az a Szabályozási Tervlap szerint megvalósul, azonban az, hogy a HÉSZ-ben már kiszabályozott út egy ütemben épüljön meg, nem feltétele a közérdekűségnek.

[16] Az elsőfokú bíróság szerint a közérdekűség körében az alperesnek értékelnie kellett volna, hogy az ingatlan útként van nyilvántartva. Az a tény, hogy a tulajdonosok az ingatlant ettől eltérően használják, a közérdekűség vizsgálata szempontjából nem vehető figyelembe. Alaposnak találta a felperes azon hivatkozását is, miszerint a közművesítettség,

mint feltétel a kisajátítás során nem vizsgálható, a villámárvizekre vonatkozóan pedig az alperes semmiféle bizonyítást nem folytatott le, jövőben esetleges kárt okozó hatását az I. rendű érdekelt beadványából vette át.

[17] A bíróság a Szabályozási Tervlap megvizsgálását követően megállapította, hogy a telektömbben találhatóak olyan ingatlanok, amelyek csak a kisajátítással érintett út megvalósításával válnak megközelíthetővé, így az alperes tévedett abban, hogy a kisajátítás Kstv. 3. § (1) bekezdésének c) pontjában foglalt feltételei nem teljesülnek.

[18] Mivel az alperes nem döntött a kártalanítás összegéről, az elsőfokú bíróság a mellőzte a kisajátítással érintett ingatlan kisajátításáért járó kártalanítás összegének megállapítását.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[19] Felülvizsgálati kérelmében az alperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új döntés meghozatalára utasítását kérte.

[20] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által meghatározott iránymutatás szerint nem lenne módja a közérdekűséget vizsgálni, holott álláspontja szerint a kisajátítás e feltétele a jelen ügyben nem áll fenn. Álláspontja szerint a közérdekű cél HÉSZ-ben történő feltüntetése és a Kstv.-ben meghatározott közérdekű cél egybeesése még nem elegendő a tulajdonjog elvonásához, ha a tevékenység nem valósít meg közérdeket. Hivatkozott arra, hogy a Kstv. 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján a kisajátítási hatóság mérlegelheti, hogy a kisajátítással biztosított tevékenység közösségi előnyei a tulajdon elvonásával okozott kárt jelentősen meghaladják-e, és ennek során egybe kell vetnie a közérdekű tevékenység jelentőségét a tevékenységgel, a szolgáltatással ellátásra kerülők számával, a foglalkoztatásra gyakorolt hatásával és az ingatlan jellemzőivel, annak jelentőségét és a tulajdonelvonás arányosságát kell vizsgálnia. Álláspontja szerint a telektömb ingatlanai, valamint az amelletl lévő temető más közterületekről egyaránt megközelíthetőek. Álláspontja szerint a megnyitni kívánt erősen lejtős egyéb út nem vezetne végig a telektömbön a temetőig, és a csapadékvíz és a szennyvíz elvezetésének hiányát aggályosnak tartotta.

[21] Álláspontja szerint a perbeli kisajátítási eljárásban nem igazolt a közérdekű cél fennállta, mert a zsákutca megnyitása a Polgári Jogi Társaság tagjainak érdekében áll, amely nem közérdek, a telektömbben lévő ingatlanok megközelítéséhez nem szükséges a kisajátítással érintett ingatlan kisajátítása, és a felperes sem jelölt meg olyan közérdekű célt, amely arányban állna a kisajátítással bekövetkező tulajdonosi érdek sérelmével. Hivatkozott arra, hogy a Kstv. 3.§ (1) bekezdés d) pontja mérlegelésre ad lehetőséget a kisajátítási hatóság számára, és a Kp. 85.§ (5) bekezdés a mérlegeléssel hozott döntéssel kapcsolatos döntési korlátokat is meghatározza, azonban a jogerős ítélet álláspontja szerint nem tartalmaz erre vonatkozó indokolást. Hivatkozott arra, hogy a hatáskörét a mérlegelési felhatalmazásának keretei között gyakorolta, és határozatából a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége megállapítható.

[22] Arra is utalt, hogy a jogerős ítélet rögzítette, hogy a közérdekűség fennáll és ennek figyelembe vételével kell lefolytatni az új eljárást, azonban a leendő úthoz kapcsolódóan másik per is folyamatban volt az elsőfokú bíróság előtt, melyben 102.K.702.835/2020/22. számú ítéletben a Budapest Környéki Törvényszék széles körű bizonyítási eljárás lefolytatását írta elő annak megállapítása érdekében, hogy a közérdekűség

fennáll-e vagy sem, a két ítélet tehát egymással ellentétes iránymutatást ad, mely alapján nem egyértelmű, hogy az iránymutatásoknak hogyan tudna megfelelni.

[23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[24] A megelőző eljárásban és a perben tett előadásainak fenntartása mellett kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból megalapozott, a jogszabályoknak, és a joggyakorlatnak mindenben megfelelő döntést hozott.

[25] Álláspontja szerint az alperes a jogerős ítélet megállapításaival szemben semmilyen ellenérvvel nem szolgál, azokról nem vesz tudomást, és a felülvizsgálati kérelmében is megismétli az iratellenes, valótlan, illetve légből kapott vélekedéseit.

[26] Iratellenesnek és valótlanak tartotta az alperes megállapításait, így különösen azt, hogy a kisajátítás eredményeként egy zsákutca jönne létre, hogy a telektömb ingatlanai, valamint az amellel lévő temető más közterületekről is megközelíthetőek, hogy a feltételezett a villámárvíz egy háznál állna meg.

[27] Kifejtette, hogy az alperes nem vesz tudomást arról, hogy a felperes kérelme szerint a egyéb1 utca most kialakítható részére, merőlegesen fekszik az egyéb2 megnevezésű, közútként nyilvántartott, a közforgalom számára nyitott, gyalogosan és kerékpárral járható ingatlanra, ezért valójában nem zsákutca jönne létre, illetve azt nem csak a környező ingatlanok tulajdonosai és lakói, illetve az oda irányuló célforgalom tudná használni.

[28] Az alperes azon állítását is tény-, és iratellenesnek tartotta, miszerint egy nemzeti vagyonba tartozó, helyi közút és az ahhoz tartozó közműfejlesztés nem lehet semmiképpen közérdekű, ha akár ideglenesen is zsákutcaként létezik, mert ez esetben az csak az utcában lakók érdekeit szolgálhatja. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság is megállapította emberek magánérékének egybeesése nem zárja ki a közérdeket.

[29] Az I. és II. rendű alperesek személyesen terjesztettek elő nyilatkozatot, amely a kötelező jogi képviselet hiányában nem volt hatályos.

A Kúria döntése és jogi indokai

[30] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

[31] A Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között bírálta felül.

[32] A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[33] Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése szerint „Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

[34] Jelen felülvizsgálati eljárás középpontjában a felperes által kezdeményezett kisajátítás céljának közérdekűsége áll. Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat arra, hogy az Alkotmánybíróság 18/2015. (VI. 15.) AB határozatával megerősítette az Alaptörvény XIII. cikkével lényegében megegyező tartalmú alkotmányos szabályok alapján hozott 42/2006. (X.

5.) AB határozatát, amely szerint „[a] tulajdonjog korlátozása tekintetében is az Alkotmánynak az alapvető jogok korlátozására meghatározott szabályát és az ennek alapján kialakult alkotmánybíróági gyakorlatot kell alkalmazni. Ennek során figyelembe kell venni azonban az Alkotmánynak a tulajdonjogról szóló 13. §-ából származó sajátosságokat is. Ilyen sajátosság az, hogy a 13. § (2) bekezdése a tulajdonjog teljes elvonásánál a közérdeket jelöli meg egyik feltételként. Erre tekintettel a tulajdonjog korlátozásánál az alkotmányossági vizsgálat egyik szempontja a másik alapvető jog, alkotmányos érték vagy cél érvényesülésének szükségessége, vagy a közérdek miatt fennálló szükségesség. A jelenlegi körülmények között a közérdek értelmezésénél elfogadható, hogy bár közvetlenül a magánérdek áll előtérben, közvetetten a társadalmi problémák megoldása révén az egész közösség érdekeinek szolgálatáról van szó. A közérdek alapján történő tulajdonkorlátozásnál az Alkotmánybíróóság nem tekinti elégséges alapnak, hogy a jogszabály általánosságban hivatkozik a korlátozást szükségessé tevő közérdekre, szabad hatósági mérlegelés jogkörében hagyva annak meghatározását, konkrétan milyen tulajdoni tárgyakra kell a korlátozást alkalmazni. A közérdeket jogszabályban úgy kell meghatározni, hogy konkrét ügyben a közérdekből korlátozás szükségességét bíróság ellenőrizhesse. A vizsgálat másik szempontja itt is – az Alkotmány 8. § (2) alapján – az arányosság. Az arányosság tekintetében a tulajdonhoz való jog Alkotmányban meghatározott szabályából nem származik sajátos követelmény. Ezért az arányosság általános mércéje alkalmazandó: a korlátozással elérni kívánt cél fontosságának és az ennek érdekében okozott alapjog-sérelem súlyának összhangban kell állnia.” (18/2015. (VI. 15.) AB határozat [25])

[35] Vagyis az Alkotmánybíróóság gyakorlata szerint, a közérdek értelmezésénél elfogadható, hogy bár közvetlenül a magánérdek áll előtérben, közvetetten a társadalmi problémák megoldása révén az egész közösség érdekeinek szolgálatáról van szó, vagyis még ha a kisajátítás eredményeként megvalósuló közút közvetlenül egyének magánérdekét is szolgálja, nem hogy nem zárja ki a beruházás közérdekűségét, hanem közvetetten kifejezetten közösségi érdekeket is szolgálhat.

[36] Az Alaptörvény 28. cikkének utolsó mondata szerint „Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” Ez a szabály egy alkotmányos vélelmet állít fel arra, hogy a jogszabályok általában, és így a jelen perben alkalmazandó HÉSZ a közjónak megfelelő célt szolgál, vagyis a közérdeket jeleníti meg.

[37] A Kúria Kfv.VI.37.661/2016/5. számú ítéletében elvi élel mondta ki, hogy kisajátításnak jogszabályban meghatározott közérdekű célok megvalósítása érdekében van helye. Amennyiben a helyi önkormányzat rendelete, mint jogszabály a terület- és településrendezés körében megállapítja a közérdekű célokat, az az ügyben eljáró feleket köti. A Kúria jelen ügyben sem lát okot arra, hogy a fenti, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozataitól jogkérdésben eltérjen, azokat továbbra is irányadónak tartja. Az eltérésre egyébként csak a jelen eljárás felfüggesztése mellett előzetes döntéshozatali indítvány előterjesztése útján kezdeményezett jogegységi eljárás eredményeként nyílna lehetőség [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdése], a Kúria azonban az eljárás felfüggesztését és az ilyen indítvány előterjesztését arra tekintettel nem látta indokoltnak, hogy a hivatkozott döntésbe foglalt jogértelmezéssel egyetért.

[38] A bíróságnak az Alkotmánybíróóság idézett tételéből következően a perbeli esetben azt kellett megvizsgálnia, hogy a HÉSZ meghatározza-e, hogy konkrétan milyen tulajdoni tárgyakra kell a korlátozást alkalmazni. A perben senki sem vitatta, hogy a kisajátítani kért ingatlant már az 1999-ben – vagyis az érdekeltek adásvétel jogcímén, 2001-ben, 2002-ben és 2003-ban történő tulajdonszerzését megelőzően – jóváhagyott HÉSZ-ben és

Szabályozási Tervben és a hatályos HÉSZ-ben közútként szabályozták ki, ez pedig az Alkotmánybíróság gyakorlatának megfelelő, a tulajdoni tárgy meghatározására vonatkozó kellő pontossággal történt meg.

[39] A HÉSZ mellékletét képező Szabályozási Tervlap határozza meg a tervezett egyéb1 utca nyomvonalát, és szabályozza ki azt közútként. Jelen közigazgatási perben ezért nem vitatható, hogy fennáll-e a kisajátítás alaptörvényi feltételei közül annak közérdekűsége, a jogszabályi rendelkezést, mint az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése értelmében mindenkire kötelezőt ugyanis sem az alperes, sem pedig a bíróság nem teheti félre.

[40] Ha az alperesnek kétsége merült volna fel a helyi önkormányzat rendeletének más jogszabályba ütközésével kapcsolatban, az Alaptörvény 32. cikk (4) bekezdése alapján kezdeményezhette volna a Kúriánál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát. Figyelemmel arra, hogy erre vonatkozó előadást a perben senki sem tett, és a Kúria maga sem észlelt olyan körülményt, amely az önkormányzati rendelet jogszabályba ütközésére utalna, nem kezdeményezett normakontroll eljárást.

[41] Figyelemmel arra, hogy az alperes a felperes kisajátítási kérelmének elutasítását arra alapozta, hogy nem igazolt a közérdekű cél fennállta, érdemben nem vizsgálta a Kstv. többi feltételét. Ugyan a megelőző eljárásban és a közigazgatási perben is hivatkozott arra, hogy a kisajátítás eredményeként létrejövő, általa zsákutcaként hivatkozott közút létrejötte a szennyvíz elvezetése és a csapadékvíz elvezetése miatt aggályos és veszélyes, és az feltételezése szerint villámárvizeket is okozhat. E megállapításokat azonban semmilyen módon nem támasztotta alá, és azt sem jelölte meg, hogy azokat a kisajátítás mely feltételével összefüggésben és miként értékelte.

[42] A kisajátítási eljárás során a hatóságnak a közérdekű cél fennállta mellett valóban a kisajátítás több feltételét kell vizsgálnia. Döntése csak akkor lesz megalapozott, ha a tényállást a döntéshozatalhoz szükséges mértékben tisztázza, és azt az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel értékeli. Az Ákr. 62. § (4) bekezdése értelmében a hatóság szabadon választja meg a bizonyítás módját, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli. A hatóság döntéséből azonban ki kell tűnnie, hogy milyen bizonyítási eszközöket, illetve milyen bizonyítékokat vett igénybe, azok alapján milyen tényeket állapított meg, és ezeket miként értékelte. A hatósági döntés alapjául ekként feltételezések sem szolgálhatnak.

[43] A Kúria nem fogadta el az alperes jogerős ítélet iránymutatásával kapcsolatos előadását, amelyben arra hivatkozott, hogy az a Budapest Környéki Törvényszék 102.K.702.835/2020/22. számú ítéletének iránymutatásával ellentétes. A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelme alapján eljárva a Kfv.VI.37.076/2022/6. számú ítéletével a Budapest Környéki Törvényszék 102.K.702.835/2020/22. számú ítéletét – az indokolás megváltoztatásával – hatályában fenntartotta. Ebben kimondta, hogy „Az elsőfokú bíróság téves iránymutatást adott a megismételt eljárásra nézve. Az alperes ugyanis nem azt a kérelmet bírálta el, amire a felperes szándéka irányult, hanem más eljárást folytatott le. Mivel a más jogi alapon álló eljárást az alperes meg sem kezdte lefolytatni, ezért a tényállás megállapítására, a közérdekűség fennállására, a bizonyítási eljárás mikéntjére nézve útmutatást sem lehet adni. Nem arról van szó, hogy a kérelemnek megfelelő eljárásban az alperes nem tárta fel helyesen a tényállást, tévesen értelmezte a jogot, vagy a bizonyítás volt hiányos, hanem más eljárást folytatott le, mint amit kellett volna. Ezért közömbös, hogy az az eljárás egyébként jogszerű volt-e, vagy sem.

[44] A megismételt eljárásra nézve ezért csak annyi iránymutatást lehet adni, hogy az alperes a felperes kérelmét, annak valós tartalma alapján, a vonatkozó anyagi- és eljárási jogszabályoknak megfelelően bírálja el. Erre figyelemmel a Kúria mellőzi a közigazgatási hatósági eljárás érdemi vizsgálatára és az új eljárásra vonatkozó ítéleti megállapításokat.”

([29]-[30]) Erre figyelemmel nem megalapozott az alperes ítéleti iránymutatások esetleges kollíziójára vonatkozó hivatkozása.

[45] A Kúria az alperes által felhívott EBH.2011.2441. (Kfv.IV.38.128/2010/7.) határozattal kapcsolatban utal a továbbiakban: Bszi. 32. § (1) bekezdésének b) pontjára, amely a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérést tekinti jogegységi helyzetnek, és fűzi hozzá a felülvizsgálat lehetőségét. A Bszi. 41/B. § egyértelműen kimondja, hogy a felülvizsgálati kérelemben a Kúria 2012. január 1. után hozott és a Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre kell hivatkozni. Erre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság felhívott, Kfv.IV.38.128/2010/7. számú határozathoz ilyen hatás nem fűződik, ezért a Kúria annak megfelelését nem vizsgálta.

[46] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[47] *A jogszabályokról – így a helyi építési szabályokról szóló rendeletek szabályairól is – vélelmezni kell, hogy a rendelkezései közérdeket szolgálnak. Ez a vélelem, csak a Kúria Önkormányzatai Tanácsa előtti vagy az Alkotmánybíróság előtti normakontroll-eljárásban dönthető meg.*

Záró rész

[48] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése, valamint a 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. § (2) bekezdése alapján az alperes kérelmére az ügyet tárgyaláson bírálta el.

[49] A Kúria a felperes részére járó felülvizsgálati eljárási költség összegét a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (1), (5) bekezdése és 82. § (1) bekezdése alapján állapította meg, és annak megfizetésére az alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

[50] A pervesztesnek minősülő alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentességet élvez, erre tekintettel a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a Pp. 106. § (6) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság előtt felmerült kereseti és a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

[51] A Kúria ítéletével szemben a további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. szeptember 13.

Dr. Balogh Zsolt s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás s.k.
előadó bíró

Dr. Dobó Viola s.k.
bíró

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.
bíró

Dr. Patyi András s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő